

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Specifické adopce a judikatura ESLP

Typická adopce v ČR

- Co je cílem adopce?
- Za jakých podmínek je dítě adoptovatelné?
- Komu se dítě adoptuje?
- Jak probíhá proces osvojení?
- Jaké jsou požadavky na budoucí osvojitele?
- Kdo rozhoduje? Na čí návrh?
- Existuje následná práce s rodinou po adopci?

Specifické adopce

- Kdo zůstává neuspokojen z existujícího systému?
- Lze stávající legislativu obcházet? Jak?
- Témata:
 - Adopce homosexuálními páry
 - Lidé, kteří nevyhoví v odborném posouzení
 - Lidé se specifickými nároky na dítě

1/ Adopce homosexuálními páry

- Je přípustná dle českého práva?
- Za jakých podmínek je možná adopce homosexuálem v ČR? Společně vs. samostatně
- Příklady zemí, které připouští legální adopci dítěte homosexuálními páry:
 - Některé státy USA (95), Nizozemí (01), Švédsko +JAR (02), Španělsko (05), Island + Belgie (06), Brazílie +Dánsko (10) ...
 - SRN (04), Finsko (09) – adopce dítěte partnera

Judikatura ESLP k homosexuálním adoptcím

- Z Úmluvy nevyplývá právo na to adoptovat!!
- Rozhodnutí se spíše opírají o diskriminaci na základě sexuální orientace
- S ohledem na citlivost tématu a nesourodý přístup státu Rady Evropy ponechává ESLP státům v této otázce širokou míru vlastního uvážení (wide margin of appreciation)
- Fretté vs. France (28. 2. 2002) - neporušeno
- E.B. vs. France (22. 1. 2008) - porušeno

Dítě adoptované homosexuálním párem přijíždí do ČR

- Homosexuální pár dvou mužů, jeden z nich občan ČR
- V USA (CA) adoptují dvojčata
- V USA vydáno rozhodnutí o adopci, vydán nový rodný list (parent 1 + parent 2)
- Rodina přijede do ČR a žádá vydání českých rodných listů a osvědčení o českém státní občanství pro obě děti
- Jaké vydáte jako právníci MMB stanovisko?
- Stanovisko NS

„Nehaagské adopce“ I.

- Adopce v mezinárodním měřítku v ČR probíhají pouze podle Úmluvy o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení
- Záruky dané Úmluvou + spolupráce ÚO + jurisdikční pravidla
- Bez spolupráce a supervize státních orgánů je možno zajistit si po soukromé linii i adopci z jiných států
 - Typicky do země odjet a dítě osvojit v jeho domovské zemi

„Nehaagské adopce“ II.

- Přínosy
- Rizika – zejména:
 - Nedostatek informací o dítěti, jeho rodině, jeho zdravotním stavu, právní volnosti, nebezpečí korupce, obchodování s dětmi
 - Následná rizika po převozu dítěte do ČR

Surogátní mateřství

- Kdo je surogátní matka?
- Je tento postup přípustný dle českého práva?
 - Obcházení práva
 - Co není zakázáno je dovoleno
 - Kdo jsou rodiče dítěte (biologičtí x právní)
- Rizika
 - Nedám
 - Prodám
 - Surogátní matka sama (alkohol, kouření...)
- Tématem se v mezinár. měřítku zabývá i HCCH
- Spíše etický než právní problém

Surogátní mateřství v jiných státech

- Zejména státy common-law (GB, CA, Aus., USA, ale i např. Ukrajina)
- Základní rysy právní úpravy
 - Zákaz úplatnosti (např. Indie umožňuje i hrazenou dohodu) – nezbytné náklady, kompenzace v USA
 - Dohoda – některé státy jí nepožadují písemnou, jiné k platnosti vyžadují schválení soudem
 - Dítě biologicky spřízněno alespoň s jedním z rodičů
 - Právní vztah mezi budoucími rodiči, sur. matkou a dítětem po porodu variuje (dítě patří budoucím rodičům, sur. matka zůstává právní matkou dítěte do jiné úpravy atp.)

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

OTÁZKY?

DĚKUJI ZA POZORNOST